

(1896 – 1970)

Горкін Зіновій Давидович

125 років з дня народження
доктора медичних наук, професора,
директора Всеукраїнського інституту
патології та гігієни праці,
декана санітарно-гігієнічного факультету,
завідувача кафедри гігієни праці
Харківського медичного інституту
(1938-1968)

Зіновій Давидович Горкін, відомий гігієніст України, народився 26 грудня 1896 р.
в родині службовця в місті Березино Мінської губернії

Перед вступом до медичного факультету закінчив комерційне училище
в місті Кобеляки, що на Полтавщині

Медичну освіту отримує вже у Харківському медичному інституті,
який закінчує у 1922 р.

Зіновій Давидович працює головою бюро лікарської експертизи
і веде активну громадську діяльність – обирається членом президії
Харківського товариства соціального страхування

У 1924 р. З.Д. Горкіна, як здібного організатора і талановитого спеціаліста, призначено заступником директора Всеукраїнського інституту патології та гігієни праці.
У 1931-1937 рр. Зіновій Давидович – директор цієї установи

Нині – НДІ гігієни праці та професійних захворювань ХНМУ,
м. Харків, вул. Тринклера, 6

Одночасно молодий науковець веде викладацьку роботу на кафедрі гігієни праці Харківського медичного інституту (організована у 1923 році)

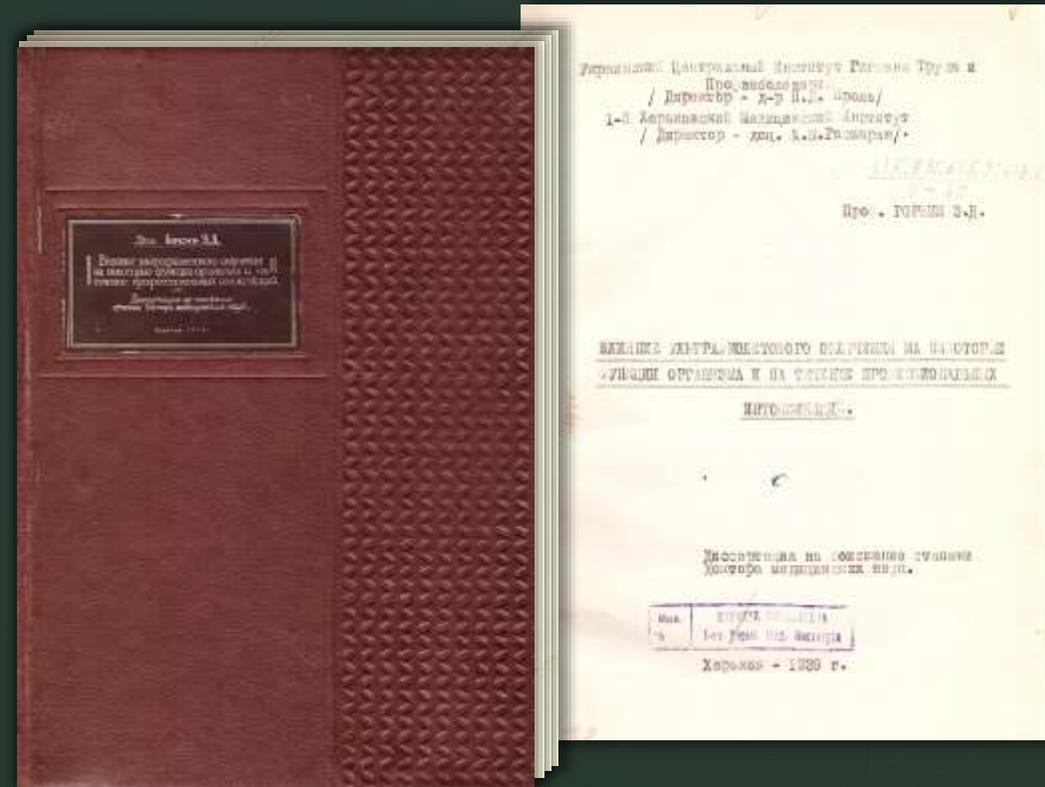
Е.М. Каган

Під керівництвом відомого на той час гігієніста, професора Езро Мойсейовича Кагана, активно працює над розробкою навчальних програм, посібників, методологією та методикою викладання курсу гігієни праці

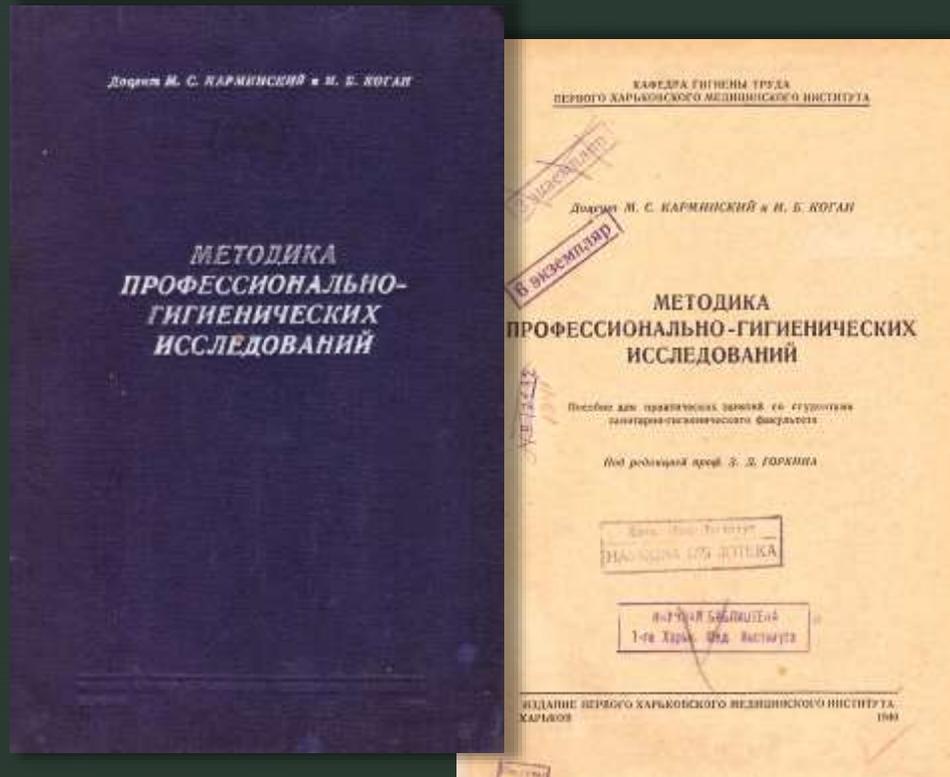
У 1938 р. Зіновій Давидович залишає посаду
директора Всеукраїнського інституту патології та гігієни праці
і переходить на викладацьку роботу до Харківського медичного інституту
на посаду завідуючого кафедри гігієни праці, яку очолює до 1968 р.

Одночасно (1938-1947 рр.) З.Д. Горкін – декан санітарно-гігієнічного факультету ХМІ

У 1939 р. вчений захищає дисертацію
на ступінь доктора медичних наук
за темою
«Влияние ультрафиолетового облучения
на некоторые функции организма и течение
профессиональных интоксикаций»

У 1940 р. виходить друком перший в Україні навчальний посібник «Методика професійно-гігієнічних досліджень» для практичних занять за редакцією професора З.Д. Горкіна. Автори – доцент М.С. Кармінський та кандидат хімічних наук І.Б. Коган

У праці зібрані матеріали, досвід підготовки та проведення практичних занять з гігієни праці для санітарно-гігієнічних факультетів. Співробітники кафедри гігієни праці готували методичні розробки та інструкції щодо проведення кожного практичного заняття зі студентами

Під час Другої світової війни Зіновій Давидович доклав багато зусиль для налагодження роботи санітарно-гігієнічного факультету Харківського медичного інституту

У надзвичайно складних умовах без втрат проведено евакуацію факультету до м. Чкалов (Оренбург), налагоджено процес навчання, за умов надзвичайної недостатності приміщень, обладнання, підручників. Успішно відбулись 2 випуски лікарів гігієнічного профілю (1942, 1943 рр.)

Навесні 1944 р. під керівництвом професора З.Д. Горкіна проведена реевакуація до Харкова, де студентів і викладачів чекали зруйновані корпуси, зламане обладнання

Навчальний рік 1944-1945 рр. проходив в Харкові у вкрай складних умовах: доводилось налагоджувати роботу по відбудові клінік і навчальних корпусів, студентських гуртожитків, заготівлі палива

З 1944 р. відновлено роботу всіх гігієнічних кафедр

У повоєнні роки Зіновій Давидович приділяв значну увагу оптимізації навчання студентів санітарно-гігієнічного факультету

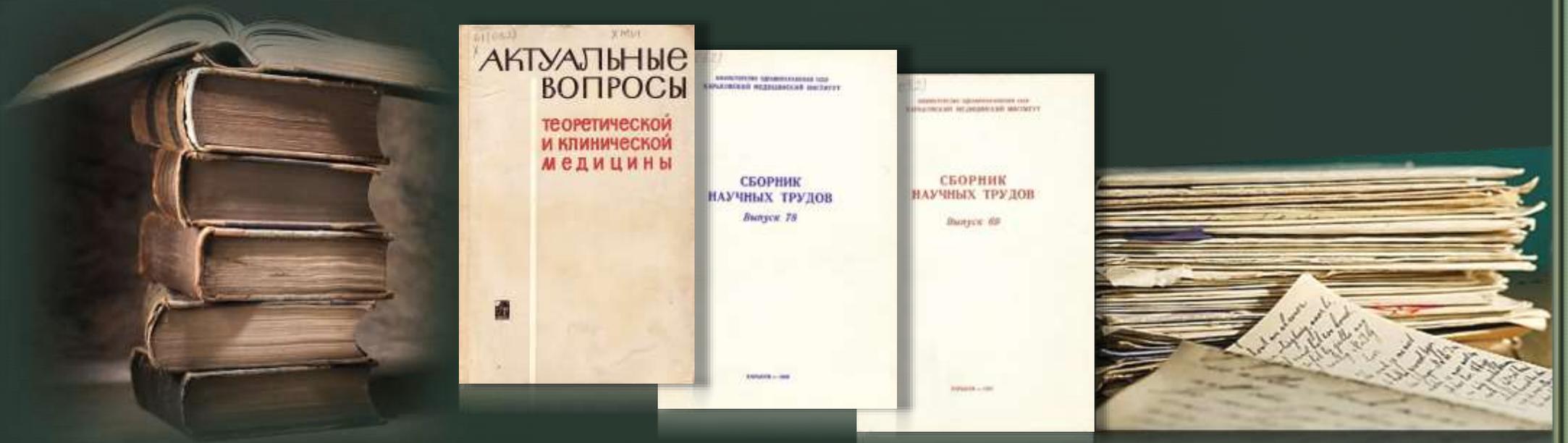
В курсі гігієни праці починається викладання впливу нових чинників виробничого середовища: інфрачервоного, ультрафіолетового, лазерного, іонізуючого випромінювання, електромагнітних полів промислової та радіочастоти, ультра- та інфразвуку

Санітарно-епідеміологічні станції і промислові підприємства використовувались як практичні бази навчання

Харків, 1943 р.

Професор З.Д. Горкін автор більш ніж 90 наукових праць стосовно гігієни та фізіології праці в різних галузях промисловості і сільського господарства: вивчення впливу навантаження на фізіологію м'язової діяльності, працездатність, механізм розвитку втоми, вплив промислових отрут, розробці раціональних режимів праці в гірничодобувній промисловості і машинобудуванні тощо

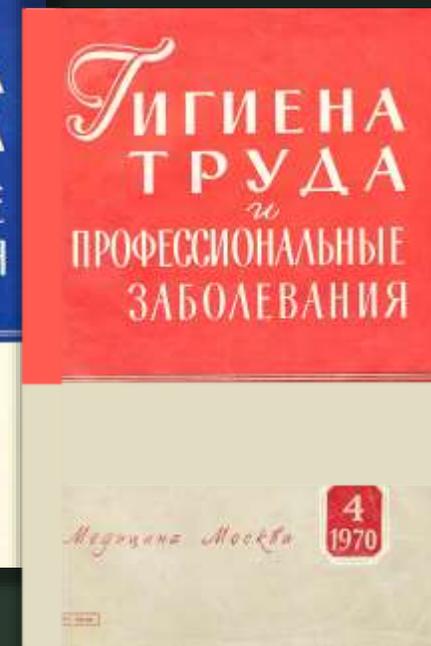
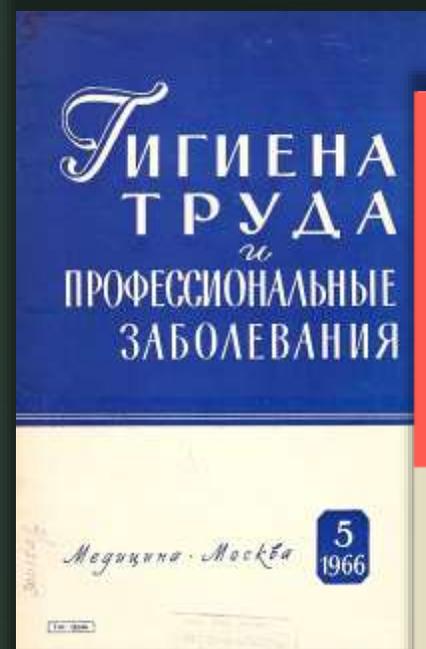

Найважливішими науковими досягненнями вченого є праці з вивчення впливу ультрафіолетового випромінювання та розробки методів і засобів профілактики «світлового голодування» у робітників гірничодобувних та вугільних підприємств

Роботи Зіновія Давидовича відомі не тільки в нашій країні, а й за кордоном; перекладені російською, німецькою і єврейською мовами.

Професор створив наукову школу послідовників: підготував 2 доктори та 13 кандидатів медичних наук

Професор З.Д. Горкін вів значну громадську роботу: обирався головою правління Харківського товариства гігієністів, членом правлінь Українського товариства гігієністів, Харківського наукового медичного товариства, Всесоюзного товариства гігієністів та Всесоюзної проблемної комісії з гігієни праці і професійної патології

З.Д. Горкін – багаторічний член редакційної колегії журналу «Гигиена труда и профессиональные заболевания»

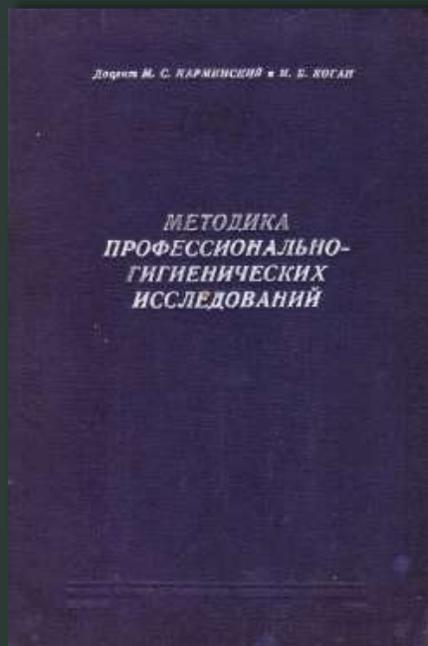
Зіновій Давидович Горкін помер у 1970 р.

Професор З.Д. Горкін – один з яскравих представників Харківської наукової гігієнічної школи, якій вже понад 140 років. Талановитий лектор, вихователь багатьох поколінь санітарних лікарів, які втілюють в життя його настанови, працюючи в різних країнах світу

Інтелігентність, людяність, чуйність, якими керувався Зіновій Давидович у спілкуванні з людьми, зберегли до нього любов і глибоку повагу всіх, хто з ним працював

Труди З.Д. Горкіна
та література про нього
з фондів
Наукової бібліотеки
Харківського
національного медичного
університету

Карминский М. С. Методика профессионально-гигиенических исследований : пособие для практических занятий со студентами санитарно-гигиенического факультету / М. С. Карминский, И. Б. Коган ; под ред. профессора З. Д. Горкина. – Харьков : ХМИ, 1940. – 160 с.

Горкин З. Д. Значение ультрафиолетового облучения в профилактике пневмокониозов / З. Д. Горкин, А. А. Кривова // Актуальные вопросы теоретической и клинической медицины : материалы научной конференции, 16-17 июня. – Киев : Здоров'я, 1966. – Вып. 67 – С. 142-143.

ВЛИЯНИЕ УЛЬТРАФИОЛЕТОВОГО ОБЛУЧЕНИЯ НА ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ ОСНОВНЫХ НЕРВНЫХ ПРОЦЕССОВ КОРЫ ГОЛОВНОГО МОЗГА ЧЕЛОВЕКА
 Е. Ф. Альбицкая, З. Д. Горкин
 Краткое резюме: Учен. Здравоохранения, Москва, СССР

Изучены влияние облучения светом в видимом спектре и ультрафиолетового излучения на функциональное состояние коры головного мозга человека. Показано, что ультрафиолетовое излучение оказывает выраженное влияние на функциональное состояние коры головного мозга человека. Показано, что ультрафиолетовое излучение оказывает выраженное влияние на функциональное состояние коры головного мозга человека. Показано, что ультрафиолетовое излучение оказывает выраженное влияние на функциональное состояние коры головного мозга человека.

Альбицкая Е. Ф. Влияние ультрафиолетового облучения на функциональное состояние основных нервных процессов коры головного мозга человека / Е. Ф. Альбицкая, З. Д. Горкин // Гигиена и санитария. – 1966. – № 6. – С. 17-20.

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ УЛЬТРАФИОЛЕТОВОГО ОБЛУЧЕНИЯ В ПРОФИЛАКТИКЕ СВЕТОВОГО ГОЛОДАНИЯ
 З. Д. Горкин, Н. М. Данциг
 Краткое резюме: Учен. Здравоохранения, Москва, СССР

Изучены влияние ультрафиолетового излучения на функциональное состояние коры головного мозга человека. Показано, что ультрафиолетовое излучение оказывает выраженное влияние на функциональное состояние коры головного мозга человека. Показано, что ультрафиолетовое излучение оказывает выраженное влияние на функциональное состояние коры головного мозга человека.

Горкин З. Д. Современное состояние и перспективы использования ультрафиолетового облучения в профилактике светового голодания / З. Д. Горкин, Н. М. Данциг // Вестник АМН СССР. – 1967. – № 8. – С. 58-62.

К 70-летию со дня рождения З. Д. Горкина // Гигиена и санитария. – 1967. – № 1. – С. 116.

Євтушенко Г. І., Носатенко П. О. Горкін Зіновій Давидович / Г. І. Євтушенко, П. О. Носатенко // Вчені Харківського державного медичного університету / за редакцією академіка А. Я. Циганенка. – Харків, 2003. – С. 125-126.

Підготувала Л.В. Скрипченко
ХНМУ, 2020